Analyse programma Welzijn, Wijkontwikkeling en Zorg Begroting 2024

Meetbare doelen en resultaten

De ambities en doelen in de begroting 2024 komen overeen met die uit de Begroting 2023. In onderstaande lijst zijn de ambities vet gedrukt; onder de ambities staan de bij de ambitie horende doelen.

1. **We hebben wijken met een vitaal&gezond leefklimaat waar inwoners zich thuis voelen en mee kunnen doen**
   a) Wij stimuleren positieve en samenhangende ontwikkeling in iedere wijk/buurt.
   b) Wij versterken de mogelijkheden in een wijk/buurt voor bewoners om mee te doen en verantwoordelijkheid te nemen als zij dit willen.
   c) We dragen bij aan een gezonde leefomgeving, zowel in fysiek als sociaal opzicht.
2. **We zorgen dat inwoners eigen regie kunnen voeren over hun leven, gezin en gezondheid en actief deel kunnen nemen aan de maatschappij. Men heeft respect voor elkaar en ondersteunt elkaar**
   a) We ondersteunen ontmoeting, participatie en vrijwilligerswerk.
   b) We stimuleren activiteiten die inclusie bevorderen.
   c) We stimuleren zelfstandigheid en zelfredzaamheid van onze (wijk)bewoners.
   d) We stimuleren informele hulp en mantelzorg.
   e) We versterken het opvoedklimaat rond gezinnen, in wijken en scholen.
   f) We beschermen inwoners tegen infectieziekten, ongunstige milieufactoren en seksuele gezondheidsrisico's.
   g) We realiseren een preventieve basisinfrastructuur ter bevordering van de volksgezondheid via een integrale aanpak.
   h) We verkleinen de gezondheidsverschillen door inwoners met verhoogde gezondheidsrisico's extra te ondersteunen.
   i) We dragen bij aan dierenwelzijn en stimuleren een diervriendelijke (leef)omgeving.
   j) We zorgen dat volwassenen/kinderen/gezinnen tijdig passende hulp ontvangen op grond van de Wmo en de Jeugdwet.
   k) We zorgen dat kinderen en hun ouders dichtbij en deskundig worden ondersteund als zij problemen ervaren met opvoeding, ontwikkeling, zelfredzaamheid en participatie in de samenleving.
   l) We zorgen dat volwassenen dichtbij en deskundig worden ondersteund als zij problemen ervaren met zelfredzaamheid en participatie in de samenleving.
   m) We ondersteunen kinderen en gezinnen bij gezond en veilig opvoeden en opgroeien met (specialistische) ambulante jeugdhulp indien nodig.
   n) We ondersteunen volwassen inwoners (en hun mantelzorgers) bij het zelfstandig kunnen blijven wonen en participeren met aanvullende ondersteuning en specialistische hulp indien nodig.
   o) We ondersteunen inwoners bij het oplossen van mobiliteitsproblemen in en buiten het huis waardoor ze zo lang mogelijk in staat zijn zelfstandig te blijven wonen en mee te doen.
   p) We voorkomen dat er (problematische) schulden ontstaan en/of dat schulden onnodig hoger worden door het bieden van preventieve ondersteuning, vroeg signalering en nazorg.
   q) We bieden dienstverlening aan huishoudens met financiële problemen en begeleiden huishoudens met problematische schulden en kleine ondernemers (MKB-ers/ZZP-ers) om duurzaam uit de schulden te komen.
3. **We zorgen dat kinderen en volwassenen zo veel mogelijk in een (veilige) thuissituatie kunnen leven. We versterken inwoners en gezinnen die de basis van het bestaan niet (meer) op orde hebben of deze dreigen te verliezen**
   a) We versterken jeugdigen en gezinnen zodat er minder kinderen in verblijf opgroeien en als dit moet dan in gezinsvormen en zo kort mogelijk.
   b) We verbeteren de veiligheidsketen voor jeugdigen door een systeemgerichte aanpak, meer preventieve jeugdbescherming en duurverkorting van ondertoezichtstellingen.
   c) We voorkomen huisuitzettingen, leiden toe naar zorg, werken aan het perspectief van multi-probleemhuishoudens en beperken de overlast als gevolg van dakloosheid en psychiatrische en/of psychosociale problematiek.
   d) We bieden opvang aan inwoners (uit Nijmegen en regio) die dakloos zijn geworden en werken aan herstel richting zo zelfstandig mogelijk wonen en participeren.
   e) We bieden een beschermende woonomgeving aan inwoners (uit Nijmegen en regio) die vanwege hun ernstige psychiatrische of psychosociale problemen (nog) niet in staat zijn zelfstandig te wonen en werken aan herstel richting zo zelfstandig mogelijk wonen en participeren.

f) We bieden slachtoffers van huiselijk geweld en kindermishandeling een veilige omgeving en er wordt ingezet op het voorkomen, vroegsignaleren, stoppen en duurzaam doorbreken van geweld.

Wat willen komend jaar bereiken?
Anders dan in de Begroting van 2023 zijn in de Begroting 2024 per doel één of enkele activiteiten opgenomen. De activiteiten lijken een vrij willekeurige greep uit het geheel aan activiteiten dat wordt uitgevoerd. Waarom juist deze activiteiten zijn opgenomen wordt niet toegelicht. Het abstractieniveau van veel activiteiten onderscheidt zich niet of nauwelijks van het doel. Overigens onderscheidt het abstractieniveau van diverse doelen zich ook nauwelijks van dat van de ambitie. Voorbeeld:

- Ambitie: we hebben wijken met een vitaal en gezond leefklimaat waar inwoners zich thuis voelen en mee kunnen doen
- Doel: Wij stimuleren positieve en samenhangende ontwikkeling in iedere wijk / buurt
- Activiteit: we bevorderen het meedoen in de wijk

Verder hebben veel activiteiten het karakter van het creëren van randvoorwaarden voor de uitvoering, zoals het opstellen van plannen en uitvoeringsagenda's, het afsluiten van contracten of het invoeren van een nieuwe werkwijze. Niet goed duidelijk wordt hoe de doelen en uiteindelijk ambitie gerealiseerd gaan worden. Bij een doel (verbeteren van de veiligheidsketen voor jeugdigen door (…)) zijn geen activiteiten opgenomen. De activiteiten rond schuldhulpverlening uit de Begroting 2023, worden in het programma Welzijn, wijkontwikkeling en zorg niet meer genoemd. Waar deze activiteiten nu ondergebracht zijn, wordt niet toegelicht.

In plaats van het stuk voor stuk toelichten van de opgenomen activiteiten, zou het waarschijnlijk inzichtelijker geweest zijn om nader in te gaan op de rollen van de gemeente (in de jaarstukken 2022 wordt de regierol van de gemeente genoemd), daar enkele voorbeelden van te noemen en daarnaast juist een aantal activiteiten op te nemen die een rechtstreekse bijdrage leveren aan het te realiseren doel.

Leesbaar en toegankelijk

- De leesbaarheid van de verschillende toelichtingen is over het algemeen goed; er wordt weinig jargon gebruikt. De toelichtingen zijn echter weinig concreet over de bijdragen van de activiteit aan het realiseren van het doel (zie opmerkingen hiervoor). Dit maakt – samen met het grote aantal activiteiten – dat de leesbaarheid toch te wensen over laat. Na lezing is de vraag hoe gaan we deze doelen en ambities realiseren niet goed te beantwoorden.

Aansluiting bij vorige begroting

Nee, de opbouw van de Begroting 2023 was anders. In een afzonderlijke tabel op de volgende bladzijde is een zijn de ambities – doelen – activiteiten uit de begrotingen voor 2024 en 2023 tegenover elkaar gezet. Waarom bepaalde activiteiten nu wel / niet meer voorkomen wordt niet duidelijk gemaakt.

Verwerking van coalitieakkoord?

De algemene koers uit het hoofdstuk Zorg en welzijn uit het coalitie-akkoord komt terug; de genoemde activiteiten in dat hoofdstuk uit het coalitieakkoord komen niet herkenbaar terug.

Overige opmerkingen

- Er wordt in de tekst geen link gelegd met de stand van zaken en geleerde lessen uit de jaarstukken.
- De lijst met verwijzingen naar stukken is niet actueel. Twee voorbeelden: het Beleidsplan Samen Dichtbij 2018 – 2020 is verlopen; mocht dat niet zo zijn, dan had een toelichting daarop niet mogen ontbreken. De beleidsnota Samen werken, samen sterk is niet opgenomen, terwijl deze sinds 2022 het kader is voor het versterken van de sociale basis.
- In de jaarstukken 2022 is aangegeven dat nog niet alle indicatoren gevuld konden worden. Dat blijkt ook in de begroting nog niet het geval.

In de volgende tabel zijn de ambities – doelen en activiteiten uit de Begroting 2024 opgenomen. In de Begroting 2023 waren de activiteiten niet gekoppeld aan doelen, maar aan een aantal thema's.

- Wanneer een activiteit uit de Begroting 2024 ook in de Begroting 2023 stond, is genoemd onder welk thema dat het geval was.
- Wanneer een activiteit uit de Begroting 2024 niet in de Begroting 2023 stond (en omgekeerd), is dit aangegeven met X.

Programma Welzijn, wijkontwikkeling en zorg	
Begroting 2024	**Begroting 2023**
Ambitie: we hebben wijken met een vitaal en gezond leefklimaat waar inwoners zich thuis voelen en mee kunnen doen	
Doel: Wij stimuleren positieve en samenhangende ontwikkeling in iedere wijk / buurt	
Activiteit: we bevorderen het meedoen in de wijk	X
Activiteit: we verbeteren het welzijn van onze inwoners in onze wijken via stadsdeelprogrammeren	Versterking sociale basis
Activiteit: we investeren in een doorontwikkeling van het preventieplatform jeugd	X
X	Versterking sociale basis: we versterken jongerenparticipatie
Doel: Wij versterken de mogelijkheden in een wijk / buurt voor bewoners om mee te doen en verantwoordelijkheid te nemen als ze dat willen	
Activiteit: we werken aan ruimte voor ontmoeten	Versterking sociale basis
Doel: we dragen bij aan een gezonde leefomgeving, zowel in fysiek als sociaal opzicht	
Activiteit: we zetten gezondheid meer centraal in ons omgevingsbeleid	X
Activiteit: we werken verder aan het toegankelijk en aantrekkelijk maken van de openbare ruimte	X
X	Versterking sociale basis: we werken aan een gezonde leefomgeving

Programma Welzijn, wijkontwikkeling en zorg	
Begroting 2024	**Begroting 2023**
Ambitie: we zorgen dat inwoners eigen regie kunnen voeren over hun leven, gezin en gezondheid en actief deel kunnen nemen aan de maatschappij. Men heeft respect voor elkaar en ondersteunt elkaar.	
Doel: we ondersteunen ontmoeting, participatie en vrijwilligerswerk	
Activiteit: we ondersteunen sociale wijkvoorzieningen	X
Activiteit: we stimuleren een toekomstbestendig vrijwilligersklimaat	X
Doel: we stimuleren activiteiten die inclusie bevorderen	
Activiteit: we maken werk van inclusie voor mensen met een beperking	Versterking sociale basis
Activiteit: versterken antidiscriminatie	Versterking sociale basis
Activiteit: we werken aan inclusie van lhbtiq+ personen	Versterking sociale basis
Activiteit: we gaan maatregelen bepalen om inclusie van jonge kinderen te verbeteren	X
Doel: we stimuleren zelfstandigheid en zelfredzaameheid van onze wijkbewoners	
Activiteit: we houden het welzijn van ouderen op peil	Versterking sociale basis
Activiteit: we ontwikkelen een integrale ketenaanpak rond valpreventie, bewegen en gezonde voeding	X
Activiteit: we continueren en verbeteren onze inzet op de inburgering en integratie van onze nieuwkomers	X
Doel: we stimuleren informele hulp en mantelzorg	
Activiteit: we werken aan toekomstbestendig mantelzorgbeleid	X

Programma Welzijn, wijkontwikkeling en zorg	
Begroting 2024	**Begroting 2023**
Ambitie: we zorgen dat inwoners eigen regie kunnen voeren over hun leven, gezin en gezondheid en actief deel kunnen nemen aan de maatschappij. Men heeft respect voor elkaar en ondersteunt elkaar – vervolg -	
Doel: we versterken het opvoedklimaat rond gezinnen, in wijken en scholen	
Activiteit: we versterken de mogelijkheden voor ieder kind om mee te doen in de eigen wijk en te werken aan talentontwikkeling	X
Activiteit: we zetten in op een kansrijke start voor iedereen	Versterking sociale basis
Activiteit: we continueren en borgen de inzet van het jongerenwerk in het voortgezet onderwijs	Versterking sociale basis
X	Versterking sociale basis: we doen mee aan het Voorloperstraject Rijke Schooldag en doorontwikkeling brede scholen
Doel: we beschermen inwoners tegen infectieziekten, ongunstige milieufactoren en seksuele gezondheidsrisico's	
Activiteit: we hebben aandacht voor gezondheidsrisico's	X
Doel: we realiseren een preventieve basisinfrastructuur ter bevordering van de volksgezondheid via een integrale aanpak	
Activiteit: we bieden via de GGD voorlichtings- en preventieprogramma's aan	X
Doel: we verkleinen de gezondheidsverschillen door inwoners met verhoogde gezondheidsrisico's extra te ondersteunen	
Activiteit: we verbeteren de gezondheid in de stadsdelen	X
Doel: we dragen bij aan dierenwelzijn en stimuleren een diervriendelijke (leef)omgeving	
Activiteit: we blijven werken aan (het bevorderen van) dierenwelzijn	Versterking sociale basis

Programma Welzijn, wijkontwikkeling en zorg	
Begroting 2024	**Begroting 2023**
Ambitie: we zorgen dat inwoners eigen regie kunnen voeren over hun leven, gezin en gezondheid en actief deel kunnen nemen aan de maatschappij. Men heeft respect voor elkaar en ondersteunt elkaar – vervolg -	
Doel: we zorgen dat kinderen en hun ouders dichtbij en deskundig worden ondersteund als zij problemen ervaren met opvoeding, ontwikkeling, zelfredzaamheid en participatie in de samenleving	
Activiteit: we zetten de doorontwikkeling van de Buurtteams Jeugd en Gezin voort	Versterking sociale basis
Activiteit: we gaan aan de slag met de aanpak van de wachtlijsten in de Jeugd GGZ	Versterking sociale basis
X	Versterking sociale basis: we voeren de Wet verplichte GGZ in nauwe samenwerking met ketenpartners en regiogemeenten in Gelderland Zuid uit
X	Versterking sociale basis: er komt een mulitdiciplinair Wijk GGZ-team
Doel: we zorgen dat volwassenen dichtbij en deskundig worden ondersteund als zij problemen ervaren met zelfredzaamheid en participatie in de samenleving	
Activiteit: we innoveren met de Buurtteams Volwassenen	X
Doel: we ondersteunen kinderen en gezinnen bij gezond en veilig opvoeden en opgroeien met (specialistische) ambulante jeugdhulp indien nodig	
Activiteit: de ambulante jeugdhulp gaan we regionaal en opgavegericht aanbesteden	X
Activiteit: we zorgen voor een betere aansluiting tussen jeugdhulp en onderwijs	Versterking sociale basis
Activiteit: we breiden de STORM-aanpak op het voortgezet onderwijs uit	Versterking sociale basis
X	Versterking sociale basis: we verstevigen de inzet van ervaringskennis en ervaringsdeskundigheid in het jeugdhulpdomein
X	Verdere ondersteuning en hulp voor jeugd en gezin: we zetten alternatieven voor jeugdhulp begeleiding in

Programma Welzijn, wijkontwikkeling en zorg	
Begroting 2024	**Begroting 2023**
Ambitie: we zorgen dat inwoners eigen regie kunnen voeren over hun leven, gezin en gezondheid en actief deel kunnen nemen aan de maatschappij. Men heeft respect voor elkaar en ondersteunt elkaar – vervolg -	
Doel: we ondersteunen kinderen en gezinnen bij gezond en veilig opvoeden en opgroeien met (specialistische) ambulante jeugdhulp indien nodig – vervolg -	
X	Verdere ondersteuning en hulp voor jeugd en gezin: integraal PGB
X	Verdere ondersteuning en hulp voor jeugd en gezin: we werken in heel Gelderland met uniforme contracten, tarieven en heldere samenwerkingsafspraken met de Gecertificeerde instellingen voor jeugdbescherming
X	Verdere ondersteuning en hulp voor jeugd en gezin: we verbeteren aandacht en zorg voor kwetsbare gezinnen
Doel: we ondersteunen volwassen inwoners (en hun mantelzorgers) bij het zelfstandig kunnen blijven wonen en participeren met aanvullende ondersteuning en specialistische hulp indien nodig	
Activiteit: we gaan Wmo begeleiding aanbesteden	X
Doel: we ondersteunen inwoners bij het oplossen van mobiliteitsproblemen in en buiten het huis waardoor ze zo lang mogelijk in staat zijn zelfstandig te blijven wonen en mee te doen	
Activiteit: we evalueren Wmo-klassiek	X

Programma Welzijn, wijkontwikkeling en zorg	
Begroting 2024	**Begroting 2023**
Ambitie: We zorgen dat kinderen en volwassenen zo veel mogelijk in een (veilige) thuissituatie kunnen leven. We versterken inwoners en gezinnen die de basis van het bestaan niet (meer) op orde hebben of deze dreigen te verliezen	
Doel: we versterken jeugdigen en gezinnen zodat er minder kinderen in verblijf opgroeien en als dit moet dan in gezinsvormen en zo kort mogelijk	
Activiteit: we blijven aandacht vragen voor pleegzorg	Verdere ondersteuning en hulp voor jeugd en gezin
Activiteit: we gaan in 2024, samen met de regiogemeenten, verder met de transformatie van gezinshuizen en kleinschalig verblijf	Verdere ondersteuning en hulp voor jeugd en gezin
Activiteit: we werken op bovenregionaal niveau aan verschillende ontwikkelingen in de specialistische jeugdhulp	Verdere ondersteuning en hulp voor jeugd en gezin
X	Verdere ondersteuning en hulp voor jeugd en gezin: we dragen zorg voor de uitvoering van de lokale aanpak ‘Samen voor een thuis zonder geweld Nijmegen’
X	Verdere ondersteuning en hulp voor jeugd en gezin: we werken vanuit een nieuwe visie gerichter aan hulp bij complexe scheidingen
Doel: we verbeteren de veiligheidsketen voor jeugdigen door een systeemgerichte aanpak, meer preventieve jeugdbescherming en duurverkorting van ondertoezichtstellingen	
Geen activiteiten	X
Doel: we voorkomen huisuitzettingen, leiden toe naar zorg, werken aan het perspectief van multiprobleemhuishoudens en beperken de overlast als gevolg van dakloosheid en psychiatrische en/of psychosociale problematiek	
Activiteit: we rollen de doorbraakaanpak verder uit	X

Programma Welzijn, wijkontwikkeling en zorg	
Begroting 2024	**Begroting 2023**
Ambitie: We zorgen dat kinderen en volwassenen zo veel mogelijk in een (veilige) thuissituatie kunnen leven. We versterken inwoners en gezinnen die de basis van het bestaan niet (meer) op orde hebben of deze dreigen te verliezen – vervolg -	
Doel: we bieden opvang aan inwoners (uit Nijmegen en regio) die dakloos zijn geworden en werken aan herstel richting zo zelfstandig mogelijk wonen en participeren	
Activiteit: we verminderen de druk op de opvang en borgen de winteropvang voor daklozen	Verdere ondersteuning en hulp aan volwassenen / wonen met zorg
Activiteit: we ondersteunen straatsekswerkers met de voor hen ontwikkelde zorgaanpak	Verdere ondersteuning en hulp aan volwassenen / wonen met zorg
Activiteit: we ondersteunen ongedocumenteerden	X
Doel: we bieden een beschermde woonomgeving aan inwoners ((uit Nijmegen en regio) die vanwege hun ernstige psychiatrische problemen (nog) niet in staat zijn zelfstandig te wonen en participeren	
Activiteit: verdere ondersteuning en hulp aan volwassenen / wonen met zorg	*In begroting 2023 is dit geen activiteit, maar een kopje waar diverse activiteiten onder vallen*
Activiteit: we creëren een solide basis voor de regionale samenwerking beschermd wonen en maatschappelijke opvang per 2024	Verdere ondersteuning en hulp aan volwassenen / wonen met zorg
Activiteit: we hebben nieuwe contracten voor de Wmo huishoudelijke hulp	Verdere ondersteuning en hulp aan volwassenen / wonen met zorg
Activiteit: we realiseren en continueren wonen met zorg en ondersteuning	Verdere ondersteuning en hulp aan volwassenen / wonen met zorg
Doel: we bieden slachtoffers van huiselijk geweld en kindermishandeling een veilige omgeving en er wordt ingezet op het voorkomen, vroegsignaleren, stoeppen en duurzaam doorbreken van geweld	
Activiteit: we blijven investeren in veiligheid	X
Activiteit: effecten van prioriteren	X

Activiteiten in programma Wijkontwikkeling, welzijn en zorg in begroting 2023 en **niet** in dit programma in de begroting 2024:

Thema Schuldhulpverlening:

- We investeren in laagdrempelige en effectieve ondersteuning bij (dreigende) financiële problemen: vroeger, sneller en beter
- We optimaliseren de keten van schuldhulpverlening aan ondernemers
- We optimaliseren de keten van schuldhulpverlening
- We starten met een Jongerenperspectieffonds voor jongeren met (problematische) schulden